

НОВИ САД - На данашњи дан 1995. године шеф делегације СРЈ на мировним преговорима у Паризу председник Србије Слободан Милошевић, председник Хрватске Фрањо Туђман и лидер босанских муслимана Алија Изетбеговић потписали су мировни споразум о Босни и Херцеговини. У својству сведока документ су потписали председник САД Бил Клинтон, председник Француске Жак Ширак, председник владе Русије Виктор Черномирдин, премијер Велике Британије Џон Мејџор, канцелар Немачке Хелмут Кол и председник владе Шпаније Фелипе Гонзалес.

Данас је субота, 14. децембар, 348. дан 2019. До краја године има 17 дана.

1503- Рођен је француски астролог Мишел де Нотр-Дам, познат као Нострадамус, извесно време лекар француског двора, познат по својим предвиђањима будућности. Написао је књигу "Пророчанства" у којој је, најчешће на загонетан и нејасан начин, прорицао догађаје у будућности.

1546- Рођен је дански астроном Тихо Брахе, који је подигао чувену опсерваторију "Уранијенбург" на острву Хвен и готово две деценије осматрао планете, посебно Марс. Открио је нову звезду у сазвезђу Касиопеје.

1788- Умро је немачки композитор, чембалиста и диригент Карл Филип Емануел Бах, син и ученик Јохана Себастијана Баха. Био је присталица "осећајног стила", драмског патоса с обиљем украса. Дела: двадесетак симфонија, око 60 концерата за клавир, камерна музика, сонате за клавир, кантате.

1799- Умро је амерички државник Џорџ Вашингтон, први председник САД. Командовао је војском колониста у победоносном рату за независност од Уједињеног Краљевства, од 1775. до 1783. За председника САД изабран је 1789. и на том положају остао је осам година (два мандата). Став према старом савезнику Француској, пошто се поставио неутрално у рату Британије и других држава против револуционарне Француске, као и унутрашња политика створили су му јаку опозицију у земљи. Из политичког живота повукао се разочаран 1797. и одбио је да се трећи пут кандидује за председника, упутивши народу "опроштајну беседу".

1900- Немачки физичар Макс Планк објавио је "квантну теорију", према којој енергија радијације потиче из невидљивих делића, кванта, и није континуирана, како се раније мислило.

1911- Норвешки истраживач Руал Амундсен постао је први човек који је стигао на Јужни пол, претекавши конкурента, енглеског поларног истраживача Роберта Скота, који је на Јужни пол стигао 18. јануара 1912.

1918- У Лисабону је убијен председник Португала Сидонио Паеш.

1918- На изборима у Великој Британији жене су први пут гласале и омогућено им је да се кандидују за парламент.

1921- Народна Скупштина Краљевине СХС усвојила је "Закон о заштити раденика".

Датум када је усвојен овај акт узима се као зачетак системски организоване јавне службе запошљавања у Србији, иако је још током 19. века било неких елемената овакве службе у Србији. Државне берзе рада биле су, по Закону из 1921. дужне да своје послове обављају бесплатно и непристрасно.

1927- Велика Британија је признала независност Ирака.

1935- Први председник Чехословачке Томаш Масарик поднео је оставку и на положају шефа државе четири дана касније наследио га је дотадашњи шеф дипломатије Едуард Бенеш.

1937- Јапан је успоставио марионетску кинеску владу у Пекингу.

1939- Друштво народа је искључило Совјетски Савез због напада на Финску.

1941- Усташки поглавник Анте Павелић саопштио је у Другом светском рату да је Независна Држава Хрватска објавила рат САД и Великој Британији.

1959- Архиепископ Макариос III постао је први председник Кипра.

1960- Генерална скупштина УН усвојила је Декларацију о давању независности земљама под колонијалном управом и тај датум се обележава као Дан деколонизације. У Декларацији је записано да су УН "уверене да постојање колонијализма спречава развој међународне економске сарадње и онемогућава социјални, културни и економски развој зависних народа" и да је колонијализам "супротан идеалима светског мира".

1960- Организација за економску сарадњу и развој створена је потписивањем Париске конвенције, која је ступила на снагу у септембру 1961.

1962- Прву владу којом су доминирали Африканци у британској колонији Северна Родезија (садашња Замбија) формирао је вођа борбе за независност те земље Кенет Каунда.

1974- Умро је амерички новинар Волтер Липман, добитник две Пулицерове награде за новинарство, који је током 60 година писања стекао углед једног од најбољих светских спољнополитичких коментатора. Његову рубрику "Данас и сутра" објављивало је 250 листова у САД и 25 листова у другим земљама. Написао је више публицистичких дела, укључујући "Јавно мњење".

1981- Израел је анектирао Голанску висораван коју је преотео од Сирије у рату 1967.

1984- Вашингтон и Хавана потписали су први споразум после 1977. којим је прецизирано да 20.000 Кубанаца годишње може да добије дозволу да се настани у САД.

1989- Умро је руски нуклеарни физичар Андреј Дмитријевич Сахаров, дугогодишњи борац за политичке слободе и људска права и противник режима Леонида Брежњева, добитник Нобелове награде за мир 1975. Творац је совјетске хидрогенске бомбе, али је касније био непомирљиви противник нуклеарног наоружавања.

1989- Опозициони лидер Патрисио Ајлвин изабран је за председника Чилеа на првим слободним изборима у тој земљи од 1970. Претходни демократски изабрани шеф државе социјалиста Салвадор Аљенде убијен је у војном пучу 1973. који су инспирисале и потпомогле САД.

1997- Новоизабрани председник Ирана Мухамед Хатами изјавио је да је спреман да обнови дијалог са САД, што је био први такав званичан наговештај од исламске револуције у тој земљи 1979. када су САД у Ирану задобиле епитет "великог сатане".

1998- Догодио се терористички напад, рафалном паљбом из аутоматског оружја, на госте кафеа "Панда" у Пећи. Погинуло је шест особа, од чега петорица средњошколци.

